

**TREBALL FINAL DE GRAU EN
MESTRE/A D'EDUCACIÓ
INFANTIL/PRIMÀRIA**

**EL CONFLICTE COM A PEÇA CLAU PER A
L'ADQUISICIÓ DE L'APRENENTATGE**

**FARMACIOLA DE JOC PER A LA RESOLUCIÓ
PACÍFICA DE CONFLICTES**

Nom de l'alumne/a: Laia Vilar Maria

Nom del tutor/a de TFG: Sofia Herrero Rico

Àrea de Coneixement: Pedagogia i Didàctica de las Ciències Socials

Curs acadèmic: 2021-22

INDEX

1. Resumen/Abstract.....	1
2. Motivacions	1
3. Justificació	2
4. Objectius	3
5. Introducció teòrica (marc teòric)	3
6. Desenvolupament del Treball	7
6.1. Explicació de l'acció. Metodologia.....	8
6.2. Proposta.....	9
6.3. Avaluació	18
6.4. Resultats	18
7. Conclusions i discussió.....	19
8. Referències bibliogràfiques	20
Annexos	22

1. Resumen/Abstract

Després d'un anàlisi de la realitat dins les aules, s'ha identificat la necessitat de crear una farmaciola que prepara a l'alumnat per fer front als diferents conflictes que se'ls puguin presentar. S'han creat 6 jocs que treballen els diferents aspectes que giren entorn al conflicte i formen part d'una guia completa que dirigeix a l'alumnat en el desenvolupament d'una bona resolució pacífica dels conflictes, que es troba plena d'aprenentatge significatiu i pràctic.

2. Motivacions

Després d'alguns anys treballant en un menjador escolar i d'haver fet de monitora de temps lliure en diferents pobles, tot i no comptar amb grans experiències, puc dir que l'únic aspecte que dificulta i al mateix temps enriqueix l'aprenentatge, és trobar un obstacle en el camí que presenta algun tipus de dificultat per aconseguir el que volem.

Només aquesta "pedreta en el camí" fa que traguem el millor o el pitjor de nosaltres mateixa, i és aquest fet, el que després dictaminarà com s'afronta el conflicte, i si podem aconseguir la resolució final d'aquest conflicte en particular.

En el Cicle Formatiu d'Integració Social que jo vaig estudiar, vaig tenir la sort de cursar un mòdul on vam treballar la mediació. Durant la realització d'aquest mòdul, vam treballar un llibre de resolució de conflictes, amb el que vam realitzar tertúlies. A través d'aquestes tertúlies parlàvem de conflictes del nostre dia a dia, i vaig trobar que tot el món ha d'afrontar diferents situacions i problemes constantment en l'edat adulta.

Com es pot veure, tant xiquets i xiquetes com adults, estem envoltats de situacions conflictives a les quals tenim que fer front. Ara em trobo estudiant el Grau de Magisteri Infantil, i aquest treball crec, ha sigut l'oportunitat de posar en pràctica la meua teoria de que el conflicte deu estar present en l'educació com a punt de partida. Curiós és comptar a les escoles amb una farmaciola per a curar les ferides, però no comptar amb una farmaciola que t'ajuda a evitar-les. I això és el que vinc a oferir.

3. Justificació

El món està ple de conflictes als que les persones hem de fer front. No n'hi ha aspecte més quotidià que trobar-nos davant alguna cosa o circumstància, que no sabem resoldre. Els conflictes ens envolten per tot arreu, a casa, al carrer, a l'escola, a la feina... Però, com reaccionem? “Podemos pensar que nuestra reacción es natural, pero muchas de nuestras reacciones “naturales” son realmente hábitos, algunos de ellos adquiridos en las primeras etapas de nuestra vida.” (Cornelius i Faire, 1989, p.18).

Aquestos dos senyors tenen tota la raó, part de la nostra forma d'afrontar les coses prové d'allò que hem passat i viscut d'una manera significativa. És per tant l'hàbit la millor manera d'adquirir aquestes estratègies per superar les diferents situacions problemàtiques que vinguen.

Treballar a partir dels conflictes crec que és primordial per a aconseguir una adquisició de competències necessària per al dia a dia. Totes les matèries i coneixements que es trobaran els nens i nenes durant tota la seva vida adquiriran sentit una volta puguin utilitzar-ho de manera funcional i pràctica. És en aquest moment on es veu com el conflicte forma part essencial del procés en el qual l'aprenentatge cobra sentit en les nostres vides.

La millor etapa per a tractar els conflictes és l'etapa d'Infantil, el TFG estarà enfocat més concretament a la etapa del Segon Cicle d'Infantil en aquest cas, ja que és en aquesta etapa quan el discurs i la capacitat de comprensió és més elevada. La proposta que m'agradaria posar damunt la taula és la idea de realitzar una farmaciola per a l'aula, on el principal objectiu és utilitzar el conflicte com a ferramenta per a l'aprenentatge, educació en i per al conflicte.

En les aules és necessari comptar amb material a prova de conflictes. És habitual formar i ensenyar en base als coneixements generals que s'estipulen en aquest cas en el currículum, però també és un fet implícit la idea de no tan sols ensenyar, sinó també educar a l'alumnat, i sobre tot fer-ho en l'etapa d'Infantil.

4. Objectius

L'objectiu principal és el d'educar per a la resolució pacífica de conflictes mitjançant la farmaciola de joc. Objectiu que és veu reflectit en el títol del propi treball i que dona peu a plantejar aquests 3 objectius específics:

- Conscienciar de la importància del conflicte per a l'aprenentatge.
- Crear activitats i recursos per a l'educació en el conflicte i la seua transformació pacífica.
- Crear una avaluació de l'impacte de les activitats.

5. Introducció teòrica (marc teòric)

Per a desenvolupar el marc teòric d'aquest TFG he volgut centrar-me en alguns aspectes que pense doncs, que son importants per a treballar-lo de forma conscient. El primer aspecte que m'agradaria nomenar és la diversitat del món. Cada volta és fa més visible la diversitat, allò que ens fa diferents, ja no tenim por d'amagar aquelles coses que ens diferencien dels altres, per tant pot ser d'alguna manera al obrir-se el món, el conflicte es troba més latent i més preparat per aparèixer amb més facilitat que mai.

El món canvia ràpid i cada volta la vida s'accelera més, i aquest fet perjudica la manera en la qual gestionem el nostre món interior i com a conseqüència la nostra relació amb l'entorn i les altres persones que ens envolten.

Com diu Cascón Soriano (2006): "Vivimos en un mundo plural en el que la diversidad desde la cooperación y la solidaridad, es una fuente de crecimiento y enriquecimiento mutuo. Convivir en esa diferencia conlleva el contraste, y por tanto, las divergencias, disputas y conflictos." (p.12)

Per tant treballar la cooperació i la solidaritat, pot ser siga clau per a transformar aquella diferencia que ens separa, i fer-la nostra, de manera que només pugui enriquir enlloc de fer-nos mal i allunyar-nos de la pau.

Com bé diu aquest autor, Cascón Soriano (2006): “El conflicto es inherente, positivo y pedagógico” (p,24).

Al final, és el conflicte d'on aprenem a manejar-nos pel món, i a conuiu en mig de circumstàncies que no ens agraden trobant la nostra pau. I es que la pau, és el segon punt essencial front al conflicte. És la porta que s'obri a l'oportunitat d'acceptar l'opinió de l'altre amb respecte.

Com afirma Cascón Soriano (2006): “Los conflictos tienen su origen en las necesidades e intereses” (p,25).

Tots i totes som personatges secundaris o terciaris dels contes d'altres, però tenim el paper protagonista del nostre, i pot ser interpretar tants papers ens pot arribar a confondre. Tenir clar on acaba la nostra historia i on comença la de l'altre és fonamental abans d'endinsar-nos a resoldre un conflicte.

Partint de la reflexió de París Albert (2005): “Actualmente, las personas estamos continuamente en conflicto con nosotras mismas, con la naturaleza que nos rodea o con los y las demás” (p.1).

Llavors, per a posar fi a aquesta situació és necessari parlar del tercer punt essencial front al conflicte, l'empoderament de la persona. Tema del que París Albert en parla molt.

El empoderamiento consistirá en realizar políticas en las que los propios seres humanos y colectivos puedan ejercer sus poderes, capacidades y competencias desde sus culturas, saberes, valores y creencias, en interacción con las de los otros y las otras y formando parte de la tierra. (París Albert, 2006, p.31)

L'empoderament és per a tots i totes, per tant des de l'escola s'hauran de cobrir totes i cadascuna de les necessitats que poden sorgir al tenir en compte la diversitat de qual parlàvem abans. L'empoderament és com bé he dit, el tercer punt que hem de tenir en compte a l'hora d'afrontar conflictes. La informació junt l'aprenentatge, son doncs els promotors d'aquest empoderament, i l'objectiu d'aquest TFG. París Albert ho reafirma en les seues paraules.

“...tomando en cuenta esa fragilidad, vulnerabilidad y miedo, asume la responsabilidad de buscar oportunidades para que se puedan potenciar o empoderar, las partes en conflicto, con el

reconocimiento afectivo, de derechos y de forma de vida, desde criterios de justicia social.” (París Albert, 2006, p.36)

En aquest cas, després d’haver nomenat els tres punts claus del treball realitzat, ha sigut el joc sense dubte, la millor tria com a canal de difusió de l’aprenentatge esmentat.

El juego es una actividad amena de recreación que sirve de medio para desarrollar capacidades mediante una participación activa y afectiva de los estudiantes, por lo que en este sentido el aprendizaje creativo se transforma en una experiencia feliz. El juego, como forma de actividad humana, posee un gran potencial emotivo y motivacional que puede y debe ser utilizado con fines docentes. (Vargas Caicedo, 2015, p.2)

No puc estar més d’acord amb el que diu Vargas Caicedo. El fet de participar interpretant un rol de forma sincera i partint de l’emoció que et provoca en aquest cas l’experiència feliç, de la que parla Vargas, s’ha d’aprofitar en l’educació. És una de les ferramentes més apropiades que podem utilitzar de forma pedagògica.

Gallardo López i Gallardo Vázquez (2018), conclueixen un dels seus articles diguent: ”... podemos afirmar que el juego es un importante vehículo que tienen los niños para aprender y asimilar nuevos conceptos, habilidades y experiencias. Por ello, el juego es una herramienta pedagógica primordial en educación” (p.49).

Aprendre de forma divertida i lúdica obre en l’educació un ventall de possibilitats per a adquirir competències de forma positiva, que pot ser és el més apropiat per a treballar temes negatius com vindria a ser el conflicte en aquest cas.

Minerva Torres i Torres Perdomo (2007) ho diuen: “El juego como estrategia de aprendizaje ayuda al estudiante a resolver sus conflictos internos y a enfrentar las situaciones posteriores con decisión y sabiduría,...” (p.23)

El joc prepara al infant per a superar reptes, i la vida suposa el mateix, superar reptes reals que venen i se’n van, giren i volten, i ens omplen el cap. Els conflictes han estat, estan i estaran sempre, llavors cal preparar-nos per fer que siguem pedres que ens ajugen a crubar rius i no pedres que ens pesen a les butxaques o ens fagen caure. Citant de nou a Cascón Soriano:

Lo fundamental será aprender a convivir con el conflicto y hacer de éste, una oportunidad de crecimiento, de mejora, así como una herramienta pedagógica, a través de la cual se dote al alumnado de habilidades y estrategias para aprender a afrontarlos de forma positiva, sin necesidad de que nadie esté presente, tanto en la escuela como en cualquier otro ámbito. (Cascón Soriano, 2006, p.25)

La idea d'aquest treball és oferir estratègies per aprendre a superar els conflictes des d'una manera pràctica. L'alumnat a d'aprendre a fer front d'una manera autònoma a totes aquestes circumstàncies de la vida que es van presentant.

Parle de tractar la gestió de les seues emocions, d'aprendre a tenir en compte els sentiments propis i els dels altres, parle de fer pensar en les conseqüències, de saber prendre decisions, de saber cooperar, i comunicar el que els passa per dins.

La temprança, la por, l'alegria, l'enuig, l'empatia, l'afecte, la culpa, la confiança, la timidesa, la felicitat, l'enveja, la gratitud, la mentida, el respecte, la supèrbia, el rancor, la paciència, la tristesa, la peresa, l'agressivitat, la simpatia, l'egoisme, l'esperança, la llibertat, l'espiritualitat...Tot entra dins d'aquest ideari, d'aquesta farmaciola per al conflicte.

Els jocs que s'han creat treballen en primer lloc les emocions i la seua gestió. On es veu quina percepció tenen els infants de sí mateixos i quina imatge han creat, com reconèixer i gestionar les diferents emocions que senten, a més de com empoderar-se per a ser més assertius i amb una bona autoestima, sempre tenint en compte fomentar l'autonomia en cadascun dels diferents aspectes.

Els jocs també treballen a més, el conflicte i la seua resolució, cobrint les diferents parts d'aquest, des de que comença, fins que esclata. Per tant es parla de prevenció, d'anàlisi i de negociació. L'alumnat treballa aspectes com: la disculpa, l'acció de compartir, el respecte per els altres i l'empatia, l'autoregulació i l'autoconeixement, la comunicació, el deixar anar, l'humor, el companyerisme, la integració, la cooperació i el compromís.

La educación tiene que proporcionar herramientas para que los ciudadanos entiendan el complejo mundo en el que viven, lo gestionen democráticamente, usen equilibradamente los recursos naturales y construyan y defiendan un sistema de valores en el que esté integrada la tolerancia, la justicia, el respeto a las diferencias. Es decir, la paz y no la violencia, desoyendo el famoso adagio de «si quieres la paz prepara la guerra». (Mayor Zaragoza, 1994, p.20)

Com a futura docent, crec que entra dins el meu càrrec, i també dins del de tota la comunitat educativa, facilitar experiències que preparen als infants per a superar tot allò que se'ls presente, però sobre tot, per a facilitar la motivació necessària per provar i equivocar-se, sense patir el sufriment innecessari del fracàs imaginat.

N'hi ha una cita d'un escriptor conegut que crec, expressa el que m'agradaria transmetre.

“Los problemas no existen, un problema es sólo la diferencia entre lo que esperas y lo que obtienes de las personas y de la vida.” (Espinosa, 2016)

6. Desenvolupament del Treball

Una volta decidit el tema principal del treball, s'han formulat diferents hipòtesis a tenir en compte, junt a un esborrany de l'esquema a seguir. S'ha portat a terme una triangulació localitzant alguns articles i llibres sobre els conflictes en quant a l'educació. Extreta tota la informació necessària s'ha conformat el projecte “La farmaciola conflictiva”.

Partint de la necessitat de treballar els conflictes com a part de l'educació, s'ha portat a terme una altra recerca d'articles i d'autors que parlen del conflicte en la infància i quina és la seua importància. Per a apropar el projecte a la realitat ha sorgit la idea de crear una enquesta sobre el tema, d'aquesta forma s'ha extret allò més comú sobre el conflicte del dia a dia de les escoles (*ANNEX I*).

Després d’haver extret la informació, s’han creat els diferents jocs que formen “la farmaciola conflictiva” de la que abans s’ha parlat, un material que s’haurà d’emprar quan siga necessari o de forma preventiva. Els jocs que s’han creat presenten diferents objectius, cadascun específic d’allò que es vulgui treballar. Alguns serveixen per a resoldre un conflicte puntual, d’altres per reforçar la manera d’afrontar les diferents situacions problemàtiques que es presenten diàriament i els demés, per a gestionar les nostres emocions. Cada joc és individual i té la seua pròpia funció dins l’objectiu general.

6.1. Explicació de l’acció. Metodologia

Degut als conflictes recurrents que s’originen en els infants durant l’actualitat, s’ha plantejat la necessitat de trobar dins l’aula un recurs que done resposta a aquesta necessitat d’una forma didàctica. A partir d’aquesta necessitat s’ha triat un centre educatiu on realitzar la intervenció, en aquest cas, el centre que s’ha elegit és el C.R.A. Trescaire, i s’ha dissenyat una proposta didàctica per a implantar-la en l’aula d’infantil de 5 anys el curs 2022-2023. La proposta es realitzarà durant tot el curs i està dirigida a un grup de 13 xiquets i xiquetes d’aquest Col·legi Rural Agrupat.

Per a la realització d’aquesta farmaciola a prova de conflictes, la metodologia emprada principalment és la d’observació participant, tot i que a banda presenta una caràcter mixt, ja que s’han recopilat dades a través de material publicat i mitjançant enquestes dirigides a personal docent i gent que nomenarem “participants suret”, persones que es troben en contacte diari amb la infància i son observadors conscients del seu dia a dia.

En quant a l’acció, la metodologia emprada per a arribar als infants ha estat la “gamificació”. El joc ha estat la ferramenta seleccionada per a tractar el tema dels conflictes en infantil.

El joc obre la ment i ajuda a adquirir coneixements de forma positiva, a banda permet crear un clima agradable i motivant per a l’alumnat, on les possibilitats d’aprenentatge son immenses. El joc dona l’opció de provar i equivocar-nos sense sofrir unes conseqüències reals. Es per tant la manera de treballar el conflicte, més apropiada en aquest tipus d’alumnat.

6.2. Proposta

La proposta s'ofereix com a eina de treball dins i fora de l'aula per a tota la comunitat educativa. Com bé es vorà, aquestos prototips de joc es poden utilitzar de forma habitual o en situacions puntuals, segons la necessitat exposada dins o fora de l'aula.

Si es volgueren implantar aquestos jocs dins l'aula, s'haurien de tindre en compte alguns aspectes. "Paraules màgiques" i "Un mal dia" son jocs de format més complex en els quals les partides solen ser més llargues, per tant la seua implantació deuria ocupar una sessió sencera. Es podria jugar a aquestos jocs dos o tres voltes al mes durant tot el curs, de forma intercalada.

En quant a "La sort" i "Jo i els altres", son jocs més curts i ràpids de jugar, per tant podríem implantar els jocs junt a altres més lúdics a forma de proposta, jugant una vegada per setmana.

En canvi, "Explosió" i "Brindem" es caracteritzen per ser jocs complementaris al temps lliure, en el qual poden sorgir conflictes instantanis que han de ser solucionats en el moment. Per tant empraríem aquestos dos jocs de forma lliure.

LA FARMACIOLA CONFLICTIVA

DESCRIPCIÓ

La farmaciola que he creat compta amb un total de 6 prototips de joc, on cadascun treballa diferents aspectes clau del conflicte, que podem trobar dins el currículum.

MATERIALS

Bossa blanca

Pintura roja

Pinzells

(ANNEX 2)

A continuació es presenten els diferents jocs que componen “La farmaciola conflictiva”:

PARAULES MÀGIQUES

DESCRIPCIÓ

En aquest joc contem amb un tauler amb diferents característiques importants. En primer lloc l'objectiu del joc és aconseguir tantes paraules màgiques com siga possible. La meta és ser la persona més respectuosa, sense perdre les nostres 5 vides (cors que significaran l'estima dels altres cap a nosaltres).

Per a aconseguir les paraules màgiques, cal recollir la combinació d'elements necessària, ja que cadascuna de les 9 paraules màgiques en té una diferent. A banda, disposats per tot el tauler n'hi han ulls que cal agafar una volta es tinga ja una combinació per a aconseguir una paraula màgica, sense l'ull no es pot agafar la paraula (els ulls representen el reconeixement de les bones accions). Els elements esmenats abans son 3:

- Un cor, que representa a la part cognitiva de la persona.
- Una estrella, que representa l'oci i el temps lliure.
- Una lluna, que representa la cura i descans de la part física.

Aquestos elements s'han de cuidar bé si volem aconseguir ser unes persones respectuoses dins la societat, que utilitzen un correcte vocabulari i que es relacionen amb els altres de forma apropiada.

Però aconseguir aquestos elements no és feina fàcil, avançarem amb el dau i anirem en compte amb les caselles on ens endinsem, ja que n'hi haurà zones on s'hauran de seguir determinades pautes per a no perdre les 5 vides de les que disposem (els cors). Aquestes zones vindran marcades per uns símbols determinats:

- Una “Z” (la zona de parlar baixet). Qui es manté dins una casella del color d'aquesta zona ha de parlar molt baixet fins sortir de la zona.

- Uns peus (la zona d'alçar-se de la cadira i pegar una abraçada a qui més prop tingues). Cada volta que tirarem el dau, abans de tirar-lo si estem a aquesta zona haurem de pegar una abraçada a algú del teu costat.
- Unes mans (la zona de la ma alçada). Abans de tirar el dau, qui estiga dins aquesta zona haurà d'alçar la mà per a que els altres li donen permís per tirar el dau.

Qui no segueixca les pautes anirà perdent afecte dels altres (vides). Les zones afectaran els colors que tinguen al voltant. Però no és tot, el dau dictaminarà si avancem, avancem el doble o fem un canvi de tauler, ja que les zones i les plataformes on es troben els elements son mòbils i es poden canviar de lloc

OBJECTIUS

- Conèixer les normes i formes de comportament social dels grups amb què interactua i establir-hi vincles fluids de relació interpersonal.
- Adquirir hàbits relacionats amb el benestar, la seguretat personal, la higiene i la salut.
- Utilitzar tècniques i recursos bàsics de les distintes formes de representació enriquint les possibilitats comunicatives.

MATERIALS

Pintura

Pinzells

Permanent negre

Tisores

Daus

Quadrats de suro

Trossets de fusta

Pals de polo

Encunys

Imans

(ANNEX 3)

UN MAL DIA

DESCRIPCIÓ

El joc consisteix a passar un dia complet intentant no topar-te amb molts obstacles i acabant el dia de la millor manera. Els obstacles dels que es parla, son unes fitxes disposades per tot el tauler que ens anirem trobant pel camí. Aquestes fitxes representen mini conflictes que podem trobar-nos en el nostre dia a dia. Cadascuna ens portarà una desgracia diferent que no ens podrem llevar del damunt fins que no trobem la solució al problema (haurem de seguir la pauta que ens indica cada fitxa fins que trobem o bé ens donen l'altra fitxa que es compagina a l'anterior, només així anul·larem l'efecte que ens produeix la desgracia determinada) . Les solucions també es troben disposades per tot el tauler, i ens les anirem trobant a mesura que avancem. Aquestes solucions podem agafar-les nosaltres o ens les poden donar els nostres companys.

Tots i totes avançarem amb el dau, i a mesura que avancem, ens trobarem amb diferents tipus de caselles. Tenim el cor blanc (donar una fitxa a una altra persona que la necessita) o el cor verd (un company ens dona alguna fitxa per llevar-nos una desgracia del damunt). Tenim aquestes desgràcies:

- **LA PICADURA D'ABELLA** (Solució: **LA CREMA**)
  - Els participants hauran de mantindre les galtes unflades.
- **PLUJA** (Solució: **EL PARAIGÜES**)
  - Els participants hauran de posar-se la caputxa o una jaqueta al cap.
- **MAL DE CAP** (Solució: **L'ASPIRINA**)
  - Els participants han de posar el cap sobre la taula.
- **COTXE TRENCAT** (Solució: **LA CLAU ANGLESA**)
  - Els participats hauran de posar-se de peu.
- **CONSTIPAT** (Solució: **LA INFUSIÓ CALENTA**)
  - Els participants hauran d'estar en silenci.
- **ESPINA A LA GOLA** (Solució: **LES PINCES**)
  - Els participants hauran de tindre la llengua fora.
- **OS TRENCAT** (Solució: **L'ESCAIOLA**)
  - Els participants han de posar el braç sobre un company.

- **FERRADURA TANCADA** (Solució: [LA CLAU](#))
  - Els participants hauran de creuar els dit.
- **DESLOCALITZAT** (Solució: [EL MAPA](#))
  - Els participants hauran de preguntar-li a un company si li poden tirar els daus.

OBJECTIUS

- Desenrotllar actituds i hàbits de col·laboració i ajuda articulant el seu propi comportament amb les necessitats, demandes, requeriments i explicacions dels altres.
- Relacionar-se amb els altres i aprendre les pautes elementals de convivència.

MATERIALS

Tauló de fusta

Quadrats xicotets de fusta

Pintura

Pinzells

Permanent negre

Daus

(ANNEX 4)

LA SORT

DESCRIPCIÓ

No sempre la sort ens acompanya en la vida, però cal buscar la manera de fer front a les diferents circumstàncies que se'ns presenten. En aquest joc trobem un ninot que marca el torn de tirada i unes monedes de la sort amb diferents característiques contràries.

S'haurà de llançar la moneda sense mirar i veure el que ens ha tocat. Després es tirarà el dau per conèixer l'acció que s'haurà de realitzar amb el que ens ha tocat. El dau dictaminarà el que n'hi

ha que fer:

- **COR: QUINA EMOCIÓ SENTIS?** L'emoció que sentim davant la circumstància determinada que ens ha tocat.
- **BAFARADA: QUÉ FARIES SI TU...?** El que pensem i opinem davant la circumstància determinada que ens ha tocat.
- **TIC I CREU: PENSES QUÉ ESTÀ BÉ O MALAMENT?** Si és una circumstància positiva o negativa per a nosaltres, i per quin motiu.
- **PREGUNTA: I TU QUE PENSES?** Preguntar a un company la seua opinió sobre aquest tema.
- **MÀ: COM HO REPRESENTARIES?** Representar aquesta situació amb mímica.
- **ULL: HAS VIST ALGUNA VOLTA?** Contar una situació real que tinga que veure amb aquesta circumstància.

OBJECTIUS

- Descobrir i utilitzar les pròpies possibilitats motrius, sensitives i expressives, adoptant postures i actituds adequades a les diverses activitats que exercix en la seua vida quotidiana.
- Identificar algunes de les propietats més significatives dels elements del seu entorn immediat i mediat establint-hi relacions qualitatives i quantitatives que induïsquen a organitzar i comprendre progressivament el món on viu.

MATERIALS

Fitxes de fusta

Dau

Pintura

Pinzells

Permanent negre

(ANNEX 5)

JO I ELS ALTRES

DESCRIPCIÓ

En aquest joc trobem a dos ratetes amb ganes de resoldre les diferents situacions que se'ls vagen presentant. L'alumne haurà de triar la rateta que vol junt a un altre company, i de forma col·laborativa, aniran resolent els diferents casos que apareguen. Hauran de pensar bé, ja que una rateta és de major tamany, i l'altra és més xicoteta, serà un avantatge, o més bé un inconvenient?

Per a cada situació característica cada rateta jugarà un paper i un rol diferent, i podrà actuar d'una manera o un altra. Els dos jugadors s'hauran de posar d'acord i formular entre els dos una solució col·laborativa que hauran d'explicar als seus companys.

El joc busca que els jugadors aprenguin a posar-se en la pell dels altres, i valoren aquelles característiques que els fan únics i especials.

OBJECTIUS

- Adquirir progressivament autoconfiança i una imatge ajustada i positiva de si mateix i identificar les seues característiques i qualitats personals.
- Respectar les característiques i qualitats de les altres persones, acceptant i valorant la varietat de sexes, ètnies, creences o qualsevol altre tret diferenciador.
- Establir relacions amb els adults i amb els seus iguals que responguen als sentiments d'afecte que li expressen i ser capaços de respectar la diversitat i desenrotllar actituds d'ajuda i col·laboració.

MATERIALS

2 Ratolins de drap

Un àlbum negre

Permanent blanc

(ANNEX 6)

EXPLOSIÓ

DESCRIPCIÓ

En aquest joc, s'aniran agafant fitxes d'una en una amb diferents joguines, les quals haurem de compartir. Serà feina dels xiquets i xiquetes, trobar la millor manera de fer-ho. N'hi haurà un temps de resolució del conflicte. Mentre un explica el seu punt de vista l'altre té que estar en silenci i bufar 10 vegades consecutives, després intercanviaran papers. Tota l'estona així fins trobar en el temps acordat una solució de forma col·laborativa.

Segons la joguina, la manera de compartir-la variarà. Aquest joc intenta recrear una baralla o disputa real que es pot dur a terme en l'aula, intentant que l'alumnat adquirisca l'hàbit de buscar solucions en conjunt i puguen auto calmar-se mentre l'altre parla, respectant el torn de paraula. És un joc que es podria utilitzar en conflictes de la realitat una volta s'hagi pillat la dinàmica del joc.

OBJECTIUS

- Prendre la iniciativa, planificar i seqüenciar la pròpia acció per a resoldre tasques senzilles i problemes de la vida quotidiana, reconeixent els seus límits i possibilitats, i buscant la col·laboració necessària.
- Utilitzar les distintes formes de representació per a expressar i comunicar situacions, accions, desitjos i sentiments coneguts, viscuts o imaginats.

MATERIALS

Silueta d'una bomba

Rellotge d'arena

Fitxes de fusta

Pintura

Pinzells

Permanent negre

BRINDEM

DESCRIPCIÓ

Després de sorgir un conflicte, els xiquets han d'agafar dos gots de joguet i seure en una taula. A continuació, la dinàmica del joc és utilitzar els dos gots d'ajuda per a realitzar una bona comunicació. El que parla te el got cara cap avall (damunt de la boca) i el que escolta te el got cara cap amunt (damunt l'orella) per a recollir allò que l'altre li conta. Després es realitza el canvi, i cadascun gira el got i intercanvia papers amb l'altre. Al final acorden entre els dos una solució i brinden i realitzen l'acció de beure dels seus dos gots en senyal d'acord mutu.

El joc crea un ambient calmat on ambdós alumnes comparteixen un propòsit comú, solucionar el problema de forma pausada. El joc compta amb 5 passos que han de realitzar. Primer han de seure, en segon lloc han de respirar i calmar-se. El tercer i el quart pas, son parlar i escoltar, aquestes dos coses les han de repetir en bucle fins trobar la solució, què és el cinquè i últim pas.

OBJECTIUS

- Conèixer, manifestar i explicitar els propis sentiments, les emocions i les necessitats, i respectar els dels altres.
- Adquirir, a través de la relació amb els altres, una progressiva autonomia personal.
- Actuar cada vegada de forma més autònoma en les seues activitats més habituals a fi d'adquirir progressivament seguretat afectiva i emocional per a desenrotllar les seues capacitats d'iniciativa i autoconfiança.

MATERIALS

2 Taulons de fusta

Encunys

6.3. Avaluació

Aquest treball no compta amb cap tipus de resultat, ja que no s'ha portat a terme, tot i així a l'hora d'avaluar cal tenir alguns aspectes en compte.

A l'hora d'avaluar s'utilitzaria un enfocament qualitatiu i quantitatiu, ja que s'extraurà el tipus de conflictes que apareixen i les causes que els provoquen, però també si a mesura que avança el temps, utilitzant aquestos jocs, s'utilitza més a sovint la resolució de conflictes.

L'avaluació serà continua, i es portarà a terme a través d'una observació activa que es registrarà de forma mensual mitjançant un anecdotari (ANNEX 9) on la mestra o el mestre anotaran les situacions conflictives que es vagin duent a terme durant el curs. A banda es comptarà amb una rúbrica d'avaluació (ANNEX 10) sobre els comportaments i els conflictes que s'omplirà mensualment, i també amb una llista d'acarament (ANNEX 11) sobre els objectius establerts que s'omplirà al final de curs.

6.4. Resultats

La proposta no s'ha dut a terme, per tant no s'han obtingut resultats. Tot i així, s'ha volgut establir una previsió d'allò que es podria aconseguir davant la posada en pràctica d'aquesta proposta.

Cadascun dels jocs es portador d'un conjunt d'aprenentatges enriquidor i creador d'hàbits si s'utilitza de forma regular en l'aula. La proposta compta amb 6 ferramentes, per tant intenta arribar a aquesta diversitat d'aula que actualment és tan visible. El joc és la millor manera de fer arribar els valors als xiquets i xiquetes, i son aquestos valors els que contribueixen a la bona convivència i la comprensió del món.

De la proposta no s'espera que disminueixin els conflictes, ja que els conflictes estan per tot arreu. La proposta comportarà la capacitat de fer front a aquests conflictes de la manera més apropiada. Per tant els resultats previstos son l'adquisició d'un saber comprendre el que passa, i d'un saber fer front a allò que passa. S'espera llavors, un augment de la solidaritat, de l'autoestima, de l'empatia, de la col·laboració i de l'assertivitat, junt a una millora de l'autonomia personal i també de grup.

7. Conclusions i discussió

Per finalitzar, cal destacar la complexitat dels conflictes i tot allò que comporten a les persones. Qui es troba en un conflicte es troba amb l'oportunitat d'aconseguir un tresor amagat, la proposta didàctica en aquest cas, és el mapa per trobar-lo. Al igual que els infants han d'aprendre a llegir, és necessari que aprenguen a resoldre els conflictes per ells mateixa. La resolució de conflictes s'ha de treballar bé en les escoles, és primordial preparar als infants per a que puguin afrontar de forma creativa totes les situacions adverses que se'ls presenten. Practicar i treballar la resolució de conflictes en l'aula hauria de ser tan important com l'escriptura o les matemàtiques.

Ací és on entra la importància de conscienciar, els conflictes es poden trobar en tot allò que envolta les àrees del currículum. El coneixement de sí mateix i l'autonomia, el medi físic, natural, social i cultural, els llenguatges... L'aprenentatge de totes les àrees està replet de conflictes als que s'ha de buscar solució, per aquest motiu és important establir la resolució de conflictes dins la pròpia escola fent activitats i recursos i creant un lloc dins la programació d'aula que treballi aquest tema i tots els aspectes que l'envolten. A banda, és necessari crear una avaluació per establir un control dels conflictes.

“Únicamente los niños saben lo que buscan -dijo el principito. Pierden el tiempo con una muñeca de trapo que viene a ser lo más importante para ellos y si se la quitan, lloran...” (Antoine de Saint-Exupéry, 1943, p.81)

“Los hombres -dijo el principito- se meten en los rápidos pero no saben dónde van ni lo que quieren...Entonces se agitan y dan vueltas...” (Antoine de Saint-Exupéry, 1943, p.89)

La infantesa és la clau per a erradicar les coses roïnes, i és la clau per a aconseguir una pau per a tots i totes.

“Adoptar una perspectiva lateral para descubrir soluciones diferentes a las convencionales es un buen recurso que puedes utilizar en un doble sentido: como estrategia para educar y como capacidad a desarrollar en tu alumno.” (Sánchez Rivas, 2014, p.39)

Educar en el conflicte permet trobar una nova forma de veure les coses sense filtres, esdeveniments que es poden afrontar com u decideix. A banda, crec que la millor manera de fer-ho és des d'allò que més els agrada als infants, el joc.

8. Referències bibliogràfiques

Cascón, S. (2006). Apuntes sobre educar en y para el conflicto y la convivencia. *Seminario de Educación para la Paz (APDH)*. (55), 24-27.

Cascón, S. (2006). Educar en y para el conflicto. *BUSGOSU* (5), 12-21.

Conselleria de Educación. (3 de Abril de 2008). Decreto 38/2008, de 28 de marzo, del Consell, por el que se establece el currículo del segundo ciclo de la educación Infantil en la Comunitat Valenciana. [Decreto 5734 de 2008]. DO: DOCV. Recuperado de http://www.dogv.gva.es/datos/2008/04/03/pdf/2008_3838.pdf

Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte. (7 de agosto de 2018). Decreto 104/2018, de 27 de julio, del Consell, por el que se desarrollan los principios de equidad

y de inclusión en el sistema educativo valenciano. [Decreto 8356 de 2018]. DO: DOCV.
Recuperado de https://www.dogv.gva.es/datos/2018/08/07/pdf/2018_7822.pdf

Cornelius, H.; Faire, Sh. (1989). *Tú ganas, yo gano*. Todos podemos ganar. Móstoles: Gaia Ediciones.

Espinosa, A. (1973). *Los secretos que jamás te contaron para vivir en este mundo y ser feliz cada día*. Barcelona, España: Debolsillo.

Gallardo, J. A. (2018). Teorías sobre el juego y su importancia como recurso educativo para el desarrollo integral infantil. *Revista Educativa Hekademos*. Año XI (24), 41-51.

Mayor, F. (2003). Educación para la paz. *Educación XX1*. (6), 17-24.

Minerva, C. i Torres, M. E. (2007). *El juego como estrategia de aprendizaje en el aula* (projecte d'investigació). Universitat dels Andes.

París, A. (2005). *La Transformación de los Conflictos desde la Filosofía para la Paz* (tesis doctoral). Universidad Jaume I, Castellón de la Plana.

París, S. & Martínez, V. (2006). *Nuevas formas de resolución de conflictos: transformación, empoderamiento y reconocimiento*. (Tesis doctoral). Universitat Jaume I, Castellón.

Saint Exupéry, A. (1951). *El principito*. Argentina: Emecé Editores.

Sánchez Rivas, E. (2017). *Ideas creativas para educar*. Málaga, España: Ediciones Aljibe.

Vargas, C. J. (2015). El juego en el aprendizaje. *Revista Vinculando*. Recuperado de <https://vinculando.org>

Annexos

ANNEX 1

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScW-1kZCypkz2cEBDeEjupOeEi0rw4pjw1v8EBdHSpO7XgvjQ/viewform?usp=pp_url.

QÜESTIONARI

Hola, el meu nom és Laia. Aquest és el meu últim any de magisteri infantil, i com en tots els graus he de realitzar un TFG. La meua elecció ha sigut el tema dels conflictes. Vull inventar una mena de motxilla de jocs centrats en la resolució pacífica de conflictes que estiguen basats en situacions i contextos reals que tinguen lloc en la nostra societat. Per tant, si t'ha arribat aquest qüestionari és perquè pense que la teua opinió i la informació que pugues aportar de tu, em serà valuosa per realitzar aquests jocs i activitats relacionats amb el tema.

Sexe

Edat

Quina mena de contacte tens amb els infants?

Quants anys portes treballant amb infants?

Que penses dels conflictes? Descriu el que és un conflicte per a tu amb 3 paraules.

Creus que és important treballar els conflictes en l'etapa d'infantil?

Nomena 5 conflictes que siguen habituals en l'etapa d'infantil.

Nomena 5 conflictes que siguen habituals en l'etapa de primària.

Nomena 5 conflictes que siguen habituals en l'etapa de secundària.

Nomena 5 conflictes que siguen habituals en l'etapa adulta.

Nomena 5 conflictes que siguen habituals en la vellesa.

Describeu la situació més conflictiva que t'haja passat mentre estaves a càrrec d'algun infant.

Creus que els conflictes contribueixen a l'aprenentatge?

Nomena 5 aprenentatges als quals contribueixen els conflictes.

Creus que n'hi han factors que influeixen a l'aparició dels conflictes? Podries posar 3 exemples.

Practiques la resolució de conflictes?

Quina metodologia o quina tècnica utilitzes?

Nomena els passos que tu utilitzes per a resoldre un conflicte.

Et funciona sempre? Si no és així escriu alguna alternativa.

Coneixes algun joc relacionat amb els conflictes? Si és així digues el seu nom i explica'l molt breument.

Creus que la teua manera de resoldre els teus propis conflictes diaris es pot aplicar també en els xiquets i xiquetes?

Has rebut alguna mena de formació sobre els conflictes? Si és així explica quina. Si no és així, t'agradaria rebre'n?

Quan eres xiquet/a, què t'haguera agradat aprendre sobre els conflictes?

Com a futura mestra, quin consell em donaries en quant a la resolució de conflictes?

Gràcies per la teua col·laboració. ETERNAMENT AGRAÏDA :)

ANNEX 2

ANNEX 3

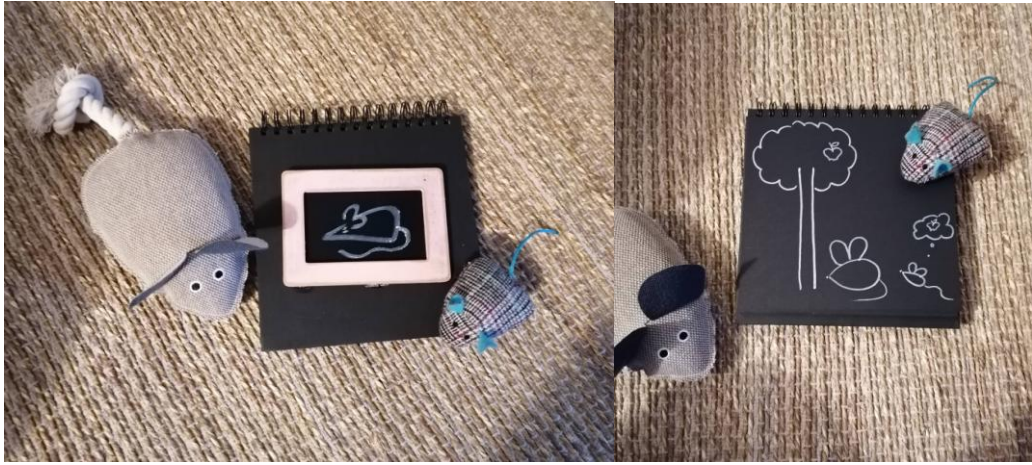
ANNEX 4

ANNEX 5

ANNEX 6

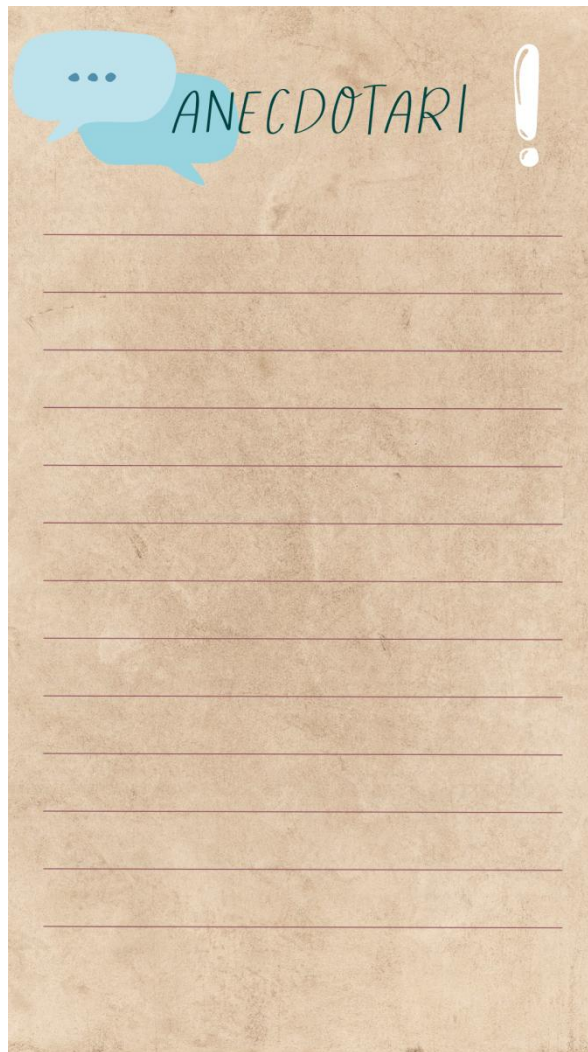
ANNEX 7

ANNEX 8

ANNEX 9

ANNEX 10

RÚBRICA D'AVUACIÓ

ÍTEMS CONFLICTES	3	2	1
COMPARTIR			
TORN DE PARAULA			
TO DE VEU ALT			
BARALLES			
INSULTS			
BURLES			

ANNEX 1

LLISTA D'ACARAMENT	1	2	3	4
DESCOBRIR I UTILITZAR LES PRÒPIES POSSIBILITATS MOTRIUS, SENSITIVES I EXPRESSIVES, ADOPTANT POSTURES I ACTITUDS ADEQUADES A LES DIVERSES ACTIVITATS QUE EXERCIX EN LA SEUA VIDA QUOTIDIANA.				
ADQUIRIR PROGRESSIVAMENT AUTOCONFIANÇA I UNA IMATGE AJUSTADA I POSITIVA DE SI MATEIX I IDENTIFICAR LES SEVES CARACTERÍSTIQUES I QUALITATS PERSONALS.				
RESPECTAR LES CARACTERÍSTIQUES I QUALITATS DE LES ALTRES PERSONES, ACCEPTANT I VALORANT LA VARIETAT DE SEXES, ÈTNIES, CREÏNCES O QUAISEVOL ALTRE TRET DIFERENCIADOR.				
CONÈIXER, MANIFESTAR I EXPLICITAR ELS PROPIS SENTIMENTS, LES EMOCIONS I LES NECESSITATS, I RESPECTAR ELS DELS ALTRES.				
ADQUIRIR HÀBITS RELACIONATS AMB EL BENESTAR, LA SEGURETAT PERSONAL, LA HIGIENE I LA SALUT.				
PRENDRE LA INICIATIVA, PLANIFICAR I SEQUÈNCIAR LA PRÒPIA ACCIÓ PER A RESOLDRE TASQUES SENZILLES I PROBLEMES DE LA VIDA QUOTIDIANA, RECONÈIXENT ELS SEUS LÍMITS I POSSIBILITATS, I BUSCANT LA COL·LABORACIÓ NECESSÀRIA.				
DESENYOTLLAR ACTITUDS I HÀBITS DE COL·LABORACIÓ I AJUDA ARTICULANT EL SEU PROPÍ COMPORTAMENT AMB LES NECESSITATS, DEMANDES, REQUERIMENTS I EXPLICACIONS DELS ALTRES.				
ADQUIRIR, A TRAVÉS DE LA RELACIÓ AMB ELS ALTRES, UNA PROGRESSIVA AUTONOMIA PERSONAL.				

ADQUIRIR, A TRAVÉS DE LA RELACIÓ AMB ELS ALTRES, UNA PROGRESSIVA AUTONOMIA PERSONAL.				
RELACIONAR-SE AMB ELS ALTRES I APRENDRE LES PAUTES ELEMENTALS DE CONVIVÈNCIA.				
CONÈIXER LES NORMES I FORMES DE COMPORTAMENT SOCIAL DELS GRUPS AMB QUÈ INTERACTUA I ESTABLIR-HI VINCLÉS FLUIDS DE RELACIÓ INTERPERSONAL.				
ACTUAR CADA VEGADA DE FORMA MÉS AUTÒNOMA EN LES SEVES ACTIVITATS MÉS HABITUALS A FI D'ADQUIRIR PROGRESSIVAMENT SEGURETAT AFECTIVA I EMOCIONAL PER A DESENROTLLAR LES SEVES CAPACITATS D'INICIATIVA I AUTOCONFIANÇA.				
ESTABLIR RELACIONS AMB ELS ADULTS I AMB ELS SEUS IGUALS QUE RESPONGUEN ALS SENTIMENTS D'AFECTE QUE LI EXPRESSEN I SER CAPAÇOS DE RESPECTAR LA DIVERSITAT I DESENROTLLAR ACTITUDS D'AJUDA I COL·LABORACIÓ.				
IDENTIFICAR ALGUNES DE LES PROPIETATS MÉS SIGNIFICATIVES DELS ELEMENTS DEL SEU ENTORN IMMEDIAT I MEDIAT ESTABLINT-HI RELACIONS QUALITATIVES I QUANTITATIVES QUE INDÜSQUEN A ORGANITZAR I COMPRENDRE PROGRESSIVAMENT EL MÓN ON VIU.				
UTILITZAR LES DISTINTES FORMES DE REPRESENTACIÓ PER A EXPRESSAR I COMUNICAR SITUACIONS, ACCIONS, DESITJOS I SENTIMENTS CONEGUTS, VISCUTS O IMAGINATS.				
UTILITZAR TÈCNiques I RECURSOS BÀSICS DE LES DISTINTES FORMES DE REPRESENTACIÓ ENRIQUINT LES POSSIBILITATS COMUNICATIVES.				